

VERENIGING
JONGE
INSOLVENTIERECHT
ADVOCATEN.

Vereniging JIRA
p/a Davids Advocaten
Postbus 2046
1000 CA Amsterdam
Nederland
T +31 (0)88 500 4310
F +31 (0)88 500 4333
info@verenigingjira.nl

Onze ref
wetsontwerp tot wijziging van de Wet
griffierechten burgerlijke zaken in verband met de
verlaging van griffierechten en de Algemene wet
bestuursrecht

Datum
14 september 2022

Via: <https://www.internetconsultatie.nl/wetverlaginggriffierechten/b1>

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Zijne Excellentie de Minister voor Rechtsbescherming

Hooggeachte

Met deze brief reageert de Vereniging voor Jonge Insolventierecht Advocaten ("**JIRA**") op het wetsontwerp tot wijziging van de Wet griffierechten burgerlijke zaken in verband met de verlaging van griffierechten en de Algemene wet bestuursrecht (het "**Wetsontwerp**") dat op 5 juli 2022 in consultatie is gebracht.

Algemeen

JIRA onderschrijft het belang om de toegang tot de rechter te verbeteren. Voor zover een verlaging van de griffierechtstarieven daaraan kan bijdragen staat JIRA achter de doelstellingen van het Wetsontwerp.

Het ledenbestand van JIRA bestaat grotendeels uit jonge curatoren. Het Wetsontwerp is ook voor de leden van JIRA van toegevoegde waarde. Bij de afwikkeling van faillissementen zien (jonge) curatoren zich in de praktijk regelmatig geconfronteerd met debiteurenposities en overige vorderingen (op derden). Hoewel een faillissement in beginsel niets verandert aan de verschuldigdheid van die vorderingen, blijken debiteurenposities voor curatoren geregeld moeilijk(er) te incasseren. Een curator dient dan een afweging te maken of een (incasso)procedure opportuun is. Bij die afweging speelt de hoogte van griffierechten een rol. Hoewel de betaalde griffiekosten bij een succesvolle procedure op de debiteur/gedaagde afgewenteld worden middels een proceskostenveroordeling, dient de curator deze kosten wel voor te financieren vanuit de faillissementsboedel. Bij (nagenoeg) lege boedels is dit doorgaans problematisch. De verlaging van het griffierecht komt de incasseerbaarheid van de verschillende vorderingen in een faillissement dan ook ten goede.

Griffierecht en de WHOA

Onderdeel van het Wetsontwerp is de verlaging van het griffierecht voor (kort gezegd) het indienen van een homologatieverzoek in het kader van de Wet homologatie onderhands akkoord ("**WHOA**"). Het tarief gaat daardoor van € 8.519,- of € 5.737,- naar € 676,- (prijsspeil 2022). JIRA juicht deze wijziging toe. Met name voor het MKB zal dit de toegankelijkheid van een WHOA-procedure vergroten.

JIRA geeft om navolgende redenen in overweging om ook het tarief voor een verzoek tot afwijzing van een homologatieverzoek aan te passen door wijziging van art. 19a lid 3 Wgbz. Onder het huidige regime dient een

schuldeiser die een afwijzingsverzoek indient griffierecht te betalen. Voor de hoogte van het te betalen tarief wordt aangesloten bij de nominale hoogte van de vordering of het aandeel van de schuldeiser (o.g.v. art. 19a lid 3 Wgbz).

Het griffierecht bevordert een zorgvuldige afweging voorafgaand aan het doen van een beroep op de rechter, maar mag niet tot gevolg hebben dat de toegang tot de rechter in de kern wordt aangetast.¹ Van dat laatste zou onder de WHOA thans wel sprake kunnen zijn voor schuldeisers met kleine vorderingen.

Het volgende praktijkvoorbeeld toont aan dat het geldende systeem tot ongerijmde uitkomsten kan leiden.

In de WHOA procedure van het bedrijf Jurlights kregen concurrente schuldeisers onder het akkoord 16% van hun nominale vordering aangeboden. Een concurrente schuldeiser met een nominale vordering van circa € 7.211,- verzocht de rechtbank om de homologatie te weigeren. Het akkoord werd echter toch gehomologeerd. De betreffende schuldeiser kreeg onder het akkoord circa € 1152,- maar diende met het indienen van zijn verzoek tot weigering van de homologatie echter ook € 2.076,- aan griffierechten te betalen. De betreffende schuldeiser heeft zich overigens nog verzet tegen de hoogte van het griffierecht, maar zonder succes.²

Indien dezelfde schuldeiser over dezelfde vordering een reguliere procedure bij de kantonrechter zou voeren, zou hij als eiser € 514,- (tarief 2022) griffierecht verschuldigd zijn en als gedaagde geen griffierecht verschuldigd zijn (zie m.b.t. het laatste art. 4 lid 1 sub b. Wgbz).

Voor schuldeisers met kleine vorderingen (veelal MKB'ers) zal deze rekensom reden zijn om geen afwijzingsverzoek in te dienen. Uit de rechtspraak blijkt in elk geval van één praktijkgeval waarbij het griffierecht door twee schuldeisers als reden is genoemd om geen afwijzingsverzoek in te dienen.³ Hoewel JIRA schuldeisers geenszins wil aanmoedigen om te pas en te onpas weigeringsverzoeken in te dienen, is zij wel van mening dat ook voor schuldeisers met kleine vorderingen het indienen van een weigeringsverzoek tot de (reële) mogelijkheden zou moeten behoren nu dit mogelijk bijdraagt aan een weloverwogen en voor alle partijen acceptabele homologatiebeslissing.

In dit verband pleit ook het volgende ervoor om het tarief voor schuldeisers te verlagen:

- De WHOA kan ingrijpend zijn voor de positie van een schuldeiser. Indien het akkoord wordt gehomologeerd verliest de schuldeiser een deel van zijn vordering(srecht). JIRA acht het gerechtvaardigd dat er geen onnodige drempels worden opgeworpen voor een schuldeiser die daar in het kader van de homologatie tegen wil opkomen.
- Schuldeisers – juist ook kleine (handels)crediteuren – beschikken dikwijls over nuttige informatie hetgeen de toetsing van het aangeboden akkoord ten goede komt.⁴
- Anders dan bij een reguliere civiele procedure, zal de schuldeiser het betaalde griffierecht niet steeds via een kostenveroordeling kunnen verhalen op zijn schuldenaar. De rechtbank is wel bevoegd om een proceskostenveroordeling uit te spreken als zij de homologatie weigert.⁵ Daar is tot nu toe echter nog geen gebruik van gemaakt. De reden daarvoor lijkt dat de rechtbank bij de afwijzingsbeslissingen die

¹ Concept memorie van toelichting bij het Wetsontwerp, p.1.

² Zie Rechtbank Noord-Holland 15 april 2021, ECLI:NL:RBNHO:2021:3085.

³ Een voorbeeld waarin twee schuldeisers (nota bene: gemeenten) vanwege de hoogte van het griffierecht geen afwijzingsverzoek indienden, maar een zienswijze: Rechtbank Den Haag 8 februari 2022, ECLI:NL:RBDHA:2022:1060 r.o. 4.3.

⁴ Zie in dezelfde zin: M. Wouters, *WHOA: hoe zit het met het griffierecht?*, TvI 2021/48. Mr. Wouters was t.t.v. de publicatie van genoemd artikel rechter in de zogeheten WHOA Pool. Zij schreef voornoemd artikel op persoonlijke titel.

⁵ Die bevoegdheid blijkt uit Hoge Raad 11 april 2008, ECLI:NL:HR:BC2721.

tot op heden zijn gepubliceerd in het kader van de WHOA, de homologatie van het akkoord om andere redenen weigert. In dat geval komt de rechtbank niet toe aan de toetsing van het afwijzingsverzoek en het uitspreken van een proceskostenveroordeling. Een andere reden zou kunnen zijn dat er sprake is van een verzoekschriftprocedure waarbij een schuldeiser belanghebbende, maar strikt genomen geen partij is.

- Bij faillissements- en surseanceakkoorden betalen schuldeisers (voor zover JIRA bekend is) geen griffierecht als zij ter zitting verweer voeren tegen de homologatie of een laag tarief (gebaseerd op verzoeken voor onbepaalde waarde) indien zij op voorhand een schriftelijk afwijzingsverzoek indienen.

De vrees kan daarentegen bestaan dat een aanpassing van het griffierecht voor afwijzingsverzoeken aanleiding zal geven tot een overvloed aan afwijzingsverzoeken. Dit zou tot vertraging/ruis kunnen leiden terwijl de WHOA juist bedoeld is als een snelle/efficiënte procedure. JIRA verwacht niet dat dit het geval zal zijn. Immers bij de andere akkoordprocedures (faillissement en surseance) zijn schuldeisers, zoals gezegd, ook geen griffierecht of een laag tarief verschuldigd. In de praktijk leidt dit (voor zover JIRA bekend is) niet tot massale opkomst van schuldeisers c.q. vertraging van het proces.

De vraag die dan rijst is welk griffierecht tarief passend is. JIRA ziet twee mogelijkheden. Deze zijn hieronder toegelicht in volgorde van wenselijkheid:

- Nihil

Op dit moment wordt een afwijzingsverzoek qua griffierecht behandeld als een zelfstandig verzoek. Echter ligt het – naar de mening van JIRA – meer voor de hand om een afwijzingsverzoek te beschouwen als een reactie op/verweer tegen een homologatieverzoek. Het zou passend zijn om de schuldeiser bij een afwijzingsverzoek ook als verweerder te behandelen. De heffing van griffierecht binnen de WHOA wordt hiermee ook meer gelijkgetrokken met faillissements-/surseanceakkoorden en het verweer in kantonzaken. In die gevallen is immers geen griffierecht verschuldigd.

- Baseren op aanbod onder akkoord, differentiatie voor kantonzaken en behandeling als verzoek van onbepaalde waarde

De tweede optie is om een onderscheid te maken tussen vorderingen die qua bedrag normaliter door de kantonrechter worden behandeld (vorderingen t/m € 25.000,-) en de gewone civiele rechter (vorderingen boven de € 25.000,-). De schuldeiser zou in dit geval nog steeds als verweerder behandeld dienen te worden. Bij kantonzaken zou de schuldeiser dan geen griffierecht verschuldigd zijn. Bij niet-kantonzaken zou het afwijzingsverzoek (net als het homologatieverzoek) als een verzoek van onbepaalde waarde kunnen worden behandeld, het griffierecht bedraagt dan € 676,- (prijspeil 2022). Voor de beoordeling van de vraag of de zaak normaliter door de kantonrechter of de gewone civiele rechter zou worden behandeld, zou wat JIRA betreft moeten worden gekeken naar het aangeboden bedrag i.p.v. op basis van de nominale waarde van de vordering. Dit past beter bij de gedachte dat de schuldeiser in feite verweerder is in de homologatieprocedure.

In beide gevallen is een schuldeiser minder griffierecht verschuldigd dan onder het huidige stelsel. JIRA vindt dit meer in verhouding staan tot de positie van de schuldeiser, die als verweerder moet worden beschouwd en een gedeelte van zijn vordering(srecht) dreigt te verliezen.

Tot slot

JIRA is positief gestemd over het Wetsontwerp en beveelt de invoering (met inachtneming van de kanttekeningen hierboven) aan. JIRA is van harte bereid om haar zienswijze verder toe te lichten.

Hoogachtend,

Vereniging Jonge Insolventierecht Advocaten (JIRA)